

Ontmoet de Bijbel als een Joods boek

Deze bijdrage levert materiaal waarmee u de Bijbel als een Joods boek kunt gaan ontdekken.

Vooraf

De Bijbel is een joods boek. De verhalen gaan over het volk Israël, de Israëlieten die later Joden worden genoemd. Zeker, het begint met de schepping en de andere volken zijn nooit uit beeld, maar de focus is op dat kleine volk, met koningen die vaak tot de orde moeten worden geroepen, profeten die willen tegenstribbelen als de roepstem van God tot hen komt, priesters die soms niet meer weten te onderscheiden tussen wat heilig en onheilig is.

Jezus is een jood, net als zijn directe leerlingen. Als Jezus compassievol rondgaat, resoneren tal van verhalen en passages uit het Oude Testament (Tenach). Paulus was niet de eerste christen maar een jood die, net als de profeten, een roepingsvisioen kreeg en gewonnen werd voor de weg van Jezus. Als hij zijn brieven schrijft, gebruikt hij zinswendingen en gedachtepatronen uit de joodse leefwereld van die tijd. Ook de evangelisten zijn niet te begrijpen zonder de joodse context.

Dat de Bijbel een joods boek is, is meer dan een interessant weetje. Het heeft ook nu iets belangrijks te zeggen. Er komen thema's en benaderingen in de Bijbel naar voren die actueel zijn.

- Het belang van ieder individu (en diens rechten). Lees Numeri of de roeping van de leerlingen: *Ieder mens telt!*
- Het belang van gemeenschap (met oog voor de kwetsbaren). Lees Deuteronomium of Handelingen: *Je bent deel van het geheel!*
- Het op elkaar betrekken van liturgie en sociaal-economische verhoudingen. Lees Jesaja of Jeremia of de parabels van Jezus: *Geen offers, maar recht!*
- Aandacht voor het concrete. Lees Genesis of Paulus' brieven aan concrete gemeenten en personen: *Het universele wordt zichtbaar in het concrete, het gaat over mensen!*
- Ruimte voor scepsis. Lees Prediker: *De Bijbel is eerder een boek van vragen dan van antwoorden!*
- Ruimte voor erotiek en aandacht voor lijfelijkheid. Lees Hooglied: *Het lichamelijke wordt niet ontkend maar gevierd!*
- Eenheid in diversiteit. Lees de Bijbel: een bibliotheek aan boeken met verhalen en geboden, poëzie en proza, opsommingen en parabels, profetische vergezichten en intieme ontboezemingen.

Joods is dus ook heel menselijk. De Bijbel is een boek waarin stem en tegenstem klinken, verzet en overgave, noodkreet en vertrouwen, met een doorgaand refrein: 'Wees niet bang!' 'Volg mij!' Zo doet dit oude weerbarstige joodse boek met tal van boeken een direct appel op mij: Waar ben je, mens? Wie ben je? Wie is je naaste? Hoe geef je handen en voeten aan je vertrouwen in de God van Israël, de God van Jezus?

Joods is ook dat er niet één antwoord op deze vragen is, maar dat je deze zelf met anderen telkens weer moet ontdekken, in de eigen context en tijd. De kerken kunnen kleiner worden, maar gelukkig hebben wij de Joodse Bijbel nog. Daarmee kunnen we vooruit.

Bijbelse personen vanuit joods perspectief

De rubriek *Ga en Leer* in het tijdschrift *Kerk&Israël Onderweg* laat u vanuit joods perspectief kennismaken met - vaak minder bekende - bijbelse personen. U kunt deze bijdragen met elkaar bespreken in groepsverband.

De gespreksleider neemt de nodige voorbereidingen en vraagt de deelnemers een bijbel mee te nemen.

- Numeri 11: Eldad en Medad (pdf)
- 1 Samuël 1: Peninna (pdf)
- Rechters 11: Jefta (pdf)
- Numeri 32: Ruben en Gad (pdf)

De bijeenkomst

- Deze bijeenkomst staat/staan de bijbelse persoon/personen (...) centraal.
- Lees het bijbelgedeelte dat hierbij hoort hardop met elkaar.
- Geef ruimte voor een eerste reactie op het verhaal.
- Deel een print van de pdf rond.
 - Bekijk de afbeelding. Wat roept dit bij de deelnemers op? Inventariseer.
 - Lees vervolgens de tekst rustig door. Eerst hardop, daarna een ieder in stilte.
- Neem de tijd om hierover door te praten. Wat valt op? Waar blijven deelnemers haken? Wat nemen ze er graag van mee?
- Tot slot: is er een ander perspectief ontstaan op deze tekst?
- Sluit de bijeenkomst op een passende wijze af.

Het ONZE VADER als Joods gebed

In de rubriek 'Lernen met LEV' in *Kerk&Israël Onderweg* lichten medewerkers van stichting LEV bijbelgedeelten toe aan de hand van rabbijnse literatuur. Bespreek de bijdragen in groepsverband, in een gespreks- of bijbelstudiegroep. Of voor een nieuwe groep die een paar keer bij elkaar komt. De gespreksleider neemt de nodige voorbereidingen en vraagt de deelnemers een bijbel mee te nemen. Zorg voor verschillende vertalingen.

- Vader (pdf)
- In de hemel (pdf)

De bijeenkomst

Lees eerst de bijbeltekst Matteüs 6: 9-13 hardop.

Bid daarom als volgt:

*Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.*

Bespreek samen

- Wat roept dit bijbelgedeelte op? U kunt hier kort of langer over praten.
- Deze bijeenkomst staat we stil bij 'Vader' resp. 'In de hemel'. Lees de bijdrage hardop met elkaar.
- Bestudeer deze tekst met elkaar. Wat leren we hier? Wat valt op? Wat raakt ons?
- Bespreek de slotvraag / -vragen.
- Sluit de bijeenkomst op een passende wijze af.

In de volgende bijeenkomsten komen de andere bijdragen aan de orde.

Materiaal voor dialoog

Individueel of als groep (of leerhuis) kunt u gebruikmaken van het volgende:

- **de website joods-christelijke-dialoog.nl**. Hier vindt u allerlei informatie, ook exegetische notities bij bijbelgedeelten
- **het internetproject De Uitdaging** op joods-christelijke-dialoog.nl/deuitdaging: welke lessen zijn er te leren uit de dialoog van christenen en joden? Een lesprogramma voor het geloofsgesprek.